

SPECIALRAPPORT

LOKAL- OG REGIONALMEDIERS INDHOLD, ROLLE OG BETYDNING I

LOKALOMRÅDER

RESUMÉ

De lokale og regionale medier påkalder sig sædvanligvis ikke nær så stor opmærksomhed som de nationale medier. Hovedparten af dem befinder sig langt fra det nationale magtcenter, og de dækker geografiske områder, som af toneangivende politiske og kulturelle grupper tildeles det lidet flatterende navn Udkantsdanmark. Det er i disse områder, at hovedparten af de lokale og regionale nyhedsmedier finder deres eksistensberettigelse, og mange lokaljournalister bor. De skal på samme tid håndtere denne samfundsmæssige og kulturelle kontekst og de professionelle journalistiske normer om tilstræbt objektivitet og neutralitet. Lokalmedier har i en årrække lidt under nedgang i oplag, annoncer og opmærksomhed. Spørgsmålet er, om de stadig er den væsentligste kilde til informationer om aktuelle forhold, til sammenhæng, lokal identitet og tilhørsforhold.

Denne rapport belyser på tre måder tilstanden i de lokale og regionale nyhedsmedier. Det er ud fra journalisters og redaktører synsvinkel, ud fra nyhedsindholdet i lokal- og regionalmedierne og ud fra borgernes synsvinkel. Rapporten undersøger, i hvilket omfang lokal- og regionalmedierne fungerer som informerende, drivende, talerør eller opslagstavle i lokalsamfundet, eller om nye sociale medier er ved at tage over. Rapporten undersøger, om lokal- og regionalmedierne kritisk gransker lokalområdet, og hvor de placerer ansvaret for problemer. Rapporten undersøger, om nyhederne i aviser, radio og tv bærer præg af konkurrencen fra online nyheder eller sociale medier.

Undersøgelserne inddrager nyhedsdækningen af tre meget forskellige lokalområder med henholdsvis en større provinsby, en mellemstor provinsby og en lille provinsby. De tre områder er Esbjerg, Fredericia og Nordfyn, der dækkes af 28 lokal- og regionalmedier. Rapporten undersøger desuden danskernes holdning til lokal- og regionaljournalistikken. Hvad siger borgerne til lokal- og regionalmediernes vigtighed, mediernes dækning af lokalområdet, den journalistiske indsats, mediernes større eller mindre lokalpatriotisme og mediernes demokratiske orientering? Dertil kommer borgernes ønsker til lokal- og regionalmedierne, og hvad borgerne i de tre lokalområder selv gør på Facebook.

Undersøgelserne viser, at journalister og redaktører på lokal- og regionalmedier har et professionelt og interessebåret engagement for det lokalområde, som de fleste både bor og arbejder i. Imidlertid handler kun halvdelen af lokal- og regionalmedierne nyheder specifikt om et af de tre lokalområder eller regionen. Den anden halvdel af nyhederne har enten et nationalt fokus på Danmark eller intet geografisk fokus, hvilket næppe fremmer et lokalt tilhørsforhold hos borgerne.

Ser vi på lokal- og regionalnyhedernes episodiske eller kontekstuelle karakter, viser det sig, at en fjerdedel af nyhederne rummer en forklarende kontekst, mens tre fjerdedele ikke gør det. Hovedparten af de nyheder, som fokuserer på et lokalområde, og som har en forklarende kontekst, favoriserer lokalområdet, fordi nyhederne placerer et problems årsager uden for området ("vi er ikke selv skyld i det") eller problemets løsning i området ("vi kan selv klare det"). Hovedparten af nyheder om Danmark med en forklarende kontekst gør det modsatte, fordi nyhederne defavoriserer Danmark. Denne favorisering og defavorisering får de forklarende nyheder til at fremstå lokalpatriotiske.

De tre fjerdedele af de lokale og regionale nyheder uden forklarende kontekst er alene beskrivelser af begivenheder eller episoder, som derfor fremstår som neutrale, når det gælder udpegning af, hvem eller hvad der forårsager eller kan løse problemer.

DOWNLOAD

[Download rapporten i PDF-format her](#)

[Download bilag til rapporten i PDF-format her](#)

De tre lokalområder dækkes forskelligt af lokal- og regionalmediernes. Dækningen af Esbjerg er mest lokalt fokuseret, og lokalområdet favoriseres mest. Dækningen af Fredericia er både mindre lokalt fokuseret og favoriserende. Dækningen af Nordfyn er både mindst lokalt fokuseret og favoriserende. Forskellen på dækningen af de tre lokalområder stemmer overens med opfattelsen af nyhedsdækningen blandt borgerne i de tre lokalområder.

Mediernes nyheder på Facebook og borgernes Facebook-kommentarer har et relativt mindre lokalt fokus og journalistisk bearbejdede nyheder. Der er også færre nyheder med et vitalt emneindhold og med forklarende kontekst i forhold til nyhederne på de traditionelle medieplatforme.

Dagsordensættende, kritisk undersøgende journalistik er stort set fraværende i nyhederne. Mange borgere ønsker en kritisk og gravende lokaljournalistik, mens journalisterne fremhæver, at de har en kritisk tilgang i de mere rutineprægede daglige nyheder.

Ser vi på de forskellige roller, medier kan have i forhold til demokratiet, så mener flest borgere, at medierne informerer om velfærdssamfundets servicetilbud, færre mener, at medierne orienterer om de politiske diskussioner, endnu færre borgere mener, at medierne engagerer dem i de lokale beslutningsprocesser, og færrest borgere mener, at lokal- og regionalmediernes bidrager til et bredere beslutningsgrundlag i lokalsamfundet med oplysninger hentet uden for lokalområdet. Spørger vi borgerne, hvordan medierne skal være, ser vi det samme mønster. Imidlertid er der flere borgere, der mener, at medierne skal opfylde de fire demokratiske roller, end borgere, der mener, at medierne allerede gør det.

Konkluderende fremstår lokal- og regionalmediernes uden skarpe kanter. I forhold til lokalområdet er de hverken meget kritisk undersøgende, meget forklarende eller meget venligt favoriserende. De informerer først og fremmest om ting, der sker. De er stadig gatekeeperen, der sorterer, hvilke begivenheder i lokalområdet som skal præsenteres som nyheder. Lokal- og regionalmediernes er stort set uden konkurrence fra nationale medier eller internationale medieaktører som Facebook, hvorfor lokal- og regionalmediernes også fremstår uden alternativ på de lokale nyheder. Der er en positiv sammenhæng mellem borgernes interesse for lokale nyheder, deres lokale tilhørsforhold og lokale engagement.

DE VÆSENTLIGE RESULTATER FOR DE FEM CENTRALE FOKUSOMRÅDER ER:

1. Geografisk fokus

- Journalister og redaktører på lokal- og regionalmedier har både et professionelt og interessebåret engagement for det lokalområde, som de (bor og) arbejder i, og som i deres øjne berettiger eksistensen af lokal- og regionalmediernes. Det er imidlertid kun halvdelen af lokal- og regionalmediernes nyheder, der er relevante for borgernes tilhørsforhold i de tre lokalområder. 41 procent af nyhederne har fokus på det kommunale område og 9 procent på det regionale område. Den anden halvdel af nyhederne fokuserer på et mindre geografisk område eller har intet geografisk fokus, mens 17 procent af lokal- og regionalmediernes nyheder har et større nationalt fokus på Danmark.
- Dagblade, lokalradio og lokal-tv har klare intentioner om at være lokale, men nyheder med kommunalt eller regionalt "vi"-perspektiv fylder kun omkring en tredjedel i dagblade (35 procent), lokal-tv (37 procent) og lokalradioer (30 procent). Mest i overensstemmelse med mediernes lokale intentioner er ugeaviserne med et meget stort fokus på det kommunale område (80 procent).

2. Emnemæssigt fokus

- Lokal- og regionalmediernes prioriterer på de traditionelle platforme (avis, tv, radio, online) i høj grad de vitale emner (82 procent). Også i langt højere grad end i deres opdateringer på Facebook (42 procent), der er mere symbolpolitisk, følelsesladet og underholdningsmæssigt fokuseret, bl.a. med konkurrencer, quizzer og sladder om lokale og nationale kendte, mens de "hårde" politiske emner som miljø, transport og økonomi får mere begrænset dækning.

3. Journalistisk bearbejdningsgrad

- I lokal- og regionalmediernes slår journalisters og redaktørers opfattelser og hensigter tydeligt igennem, når det gælder andelen af mere eller mindre arbejdskrævende nyheder. Godt halvdelen (52 procent) af nyhederne i de regionale og lokale nyhedsmedier fremstår som servicejournalistik, en tredjedel (32 procent) som rutinejournalistik, en sjettedel (16 procent) som telegramstof og stort set intet (0,1 procent) som fokusjournalistik. Professionen realiserer sit ideal om at være kritisk og undersøgende i det, vi betegner som rutinejournalistik, og sjældne gange som fokusjournalistik.
- Lokal- og regionalmediernes miks af mere eller mindre arbejdskrævende nyheder passer nogenlunde sammen med danskernes ønsker. Imidlertid indfrier lokal- og regionalmediernes rutinejournalistik måske ikke mange danskernes ønske om historier, der graver og bringer kritisable ting eller forhold frem i lyset.

4. Lokalpatriotisme

- Lokal- og regionalmedierne har en stor andel af nyheder uden kausale faktorer som årsager eller løsninger (74 procent) på de traditionelle platforme (avis, tv, radio, online) og en endnu større andel i deres opdateringer på Facebook (92 procent). Nyhedsmediernes skildrer hovedsageligt virkeligheden i episodiske nyheder, som er uden problem og kausale faktorer som årsag og løsning.
- To ud af tre nyheder (67 procent) med kausale faktorer (årsag eller løsning) på lokal- og regionalmediernes traditionelle platforme favoriserer lokalområdene Esbjerg, Fredericia og Nordfyn. På Facebook gælder favoriseringen i tre ud af fire nyheder (78 procent).
- Lokal- og regionalmedierne lokalpatriotiske placering mellem favorisering og defavorisering af lokalområdet fremstår nogenlunde ensartet i mediechefer og journalisters opfattelse, i mediernes nyheder og i borgernes opfattelse af nyhederne. Nyhedsjournalistikken er ikke massivt lokalpatriotisk, den er ikke tænkt sådan fra journalisters og redaktørers side, og den opfattes heller ikke sådan af borgerne. Den er imidlertid stærkt lokalpatriotisk, når der skal placeres et ansvar, findes årsager til eller løsninger på problemer.

5. Demokratisk orientering

- To ud af tre danskere ønsker informationer om viften af lokale servicetilbud som skoler, veje og ældrepleje, hvilket ugeaviserne fokuserer på, mens mediechefer og journalister i dagspressen fokuserer på svigt i velfærdsinstitutionernes ydelser.
- Kun hver sjette dansker mener, at lokal- og regionalmedierne formidler viden og løsninger til lokalsamfundet, som de henter andre steder, hvilket kan harmonere med, at nogle mediechefer og journalister ikke ser det som deres opgave, mens andre prioriterer den.
- Journalister og mediechefer opfatter primært politikernes uenigheder og stand- punkter som "mellemsgninger" og mener, at kun politikernes beslutninger har nyhedsinteresse, mens halvdelen af danskerne mener, at lokal- og regionalmedierne "skal" dække politikernes meninger, beslutninger og handlinger.

Slots- og Kulturstyrelsen / H.C. Andersens Boulevard 2 / 1553 København V / Telefon: +45 33 95 42 00 / Telefax: +45 33 91 77 41 / Email: post@slks.dk

CVR-nr. 26489865 / EAN-nr. 5798000793132 / ISSN 2445-852X / Cookie-politik